

بررسی علل شکایتهای مربوط به پوست و زیبایی در دفاتر سازمان پزشکی قانونی استان اصفهان طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲

دکتر محمدعلی نیلفروزش زاده^۱، محسن رحمانیان^۲، دکتر فردین مردانی^۳، آسیه حیدری^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: خطاهای پزشکی به طور تقریبی عمده‌ترین دلیل اقامه‌ی دعاوی علیه پزشکان در سال‌های اخیر بوده است و مقدار قابل توجهی از این شکایات، مربوط به مسایل قابل اجتناب است. از این رو، مطالعه‌ی حاضر با هدف بررسی علل شکایتهای مربوط به پوست و زیبایی جهت ارزیابی راه‌های پیش‌گیری مناسب، انجام شد.

روش‌ها: در این مطالعه‌ی توصیفی، پرونده‌های شکایت از قصور پزشکی رشته‌ی پوست موجود در سازمان‌های پزشکی قانونی استان اصفهان، طی سال‌های ۹۲-۱۳۸۱ مورد مطالعه قرار گرفت. روایی صوری ابزار مطالعه (چک لیست)، توسط متخصصین مربوط مورد تأیید قرار گرفت. با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS، برای متغیرهای کمی میانگین و انحراف معیار و برای متغیرهای کیفی فراوانی مطلق و نسبی محاسبه شد. جهت بررسی ارتباط آماری متغیرها از آزمون χ^2 استفاده شد.

یافته‌ها: بیشترین فراوانی شکایت بیماران از پزشکان در استان اصفهان از متخصصین (۶۲/۷ درصد) بود. در پرونده‌های بیماران شاکی، رأی صادره برای پزشکان در ۴۱/۹ درصد قصور، ۵۵/۸ درصد براءت و ۲/۳ درصد مختومه بدون رأی بود. همچنین، دپه‌ی تعیین شده در ۵۵/۶ درصد پرونده‌ها کمتر از ۲۵ درصد، در ۲۲/۲ درصد پرونده‌ها ۲۵-۵۰ درصد و در ۲۲/۲ درصد پرونده‌ها، بیش از ۵۰ درصد تعیین شد. بر اساس آزمون χ^2 ، ارتباط آماری معنی‌داری بین رأی صادره با نوع مدرک تحصیلی پزشکان استان اصفهان مشاهده نشد ($P > 0/050$).

نتیجه‌گیری: بیشترین قصور مربوط به پزشکان متخصص بود و این شکایات، به طور عمده از متخصصین رشته‌های غیر مرتبط وجود داشت. به همین علت، اطمینان یافتن از انجام مراحل تشخیصی و درمانی بر اساس تخصص افراد و عدم دخالت در سایر رشته‌های غیر مرتبط با تخصص پزشک، توصیه می‌گردد.

واژگان کلیدی: شکایت، پوست، زیبایی، سازمان پزشکی قانونی، ایران

ارجاع: نیلفروزش زاده محمدعلی، رحمانیان محسن، مردانی فردین، حیدری آسیه. بررسی علل شکایتهای مربوط به پوست و زیبایی در دفاتر سازمان پزشکی قانونی استان اصفهان طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۴؛ ۳۳ (۳۴۰): ۱۰۱۱-۱۰۱۸

باشد. مسأله‌ی عدم رضایت و شکایت بیماران از پزشکان معالج، به علت تخلفات و خطاهای تشخیصی و درمانی، از مسایل مهم جامعه است (۱).

مقدمه

امروزه، خطاهای پزشکی یکی از چالش‌های مهم به شمار می‌آید و می‌تواند تهدیدی برای ایمنی بیماران

۱- دانشیار، مرکز تحقیقات پوست و سلول‌های بنیادی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲- دانشجوی پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف‌آباد و مرکز تحقیقات بیماری‌های پوستی و سالک، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۳- مرکز تحقیقات پزشکی قانونی کشور، تهران، ایران

۴- مرکز تحقیقات بیماری‌های پوستی و سالک، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

همکاران، در فاصله‌ی سال‌های ۹۱-۱۳۸۱، در میان شکایات مربوط به پوست و زیبایی، ۶۳/۴ درصد قصور پزشکی، ۳۵/۴ درصد برائت پزشک و ۱/۲ درصد بدون صدور رأی، مختومه اعلام شده است. بیشترین نوع قصور در ۴۶۳ درصد بی‌احتیاطی، در ۲۷ درصد عدم مهارت، در ۵/۷ درصد عدم رعایت نظامات دولتی بوده است. بیشترین علت شکایت به ترتیب مربوط به جوشگاه و تیرگی پوست به دنبال لیزر و عدم رضایت از پیوند مو و ایجاد عارضه به دنبال تزریق ژل و توکسین بوتولونیوم بوده است (۷).

به طور کلی، می‌توان گفت از آن جا که خطاهای پزشکی به طور تقریبی عمده‌ترین دلیل اقامه‌ی دعاوی علیه پزشکان در سال‌های اخیر بوده است و مقدار قابل توجهی از این شکایات مربوط به مسایل قابل اجتناب است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی علل شکایات‌های مربوط به پوست و زیبایی در کشور، جهت ارایه‌ی راه‌های پیشگیری مناسب، انجام شد.

روش‌ها

در این مطالعه‌ی توصیفی، پرونده‌های شکایت از قصور پزشکی رشته‌ی پوست موجود در سازمان‌های پزشکی قانونی استان اصفهان در سال‌های ۹۲-۱۳۸۱ مورد مطالعه قرار گرفت. به علت این که ابزار، چک لیست بود، روایی صوری آن توسط متخصصین مربوط مورد تأیید قرار گرفت. اطلاعات توسط محقق با مراجعه به سازمان‌های پزشکی قانونی و طی مراتب اداری پس از اخذ مجوز و با رعایت اصول محرمانگی و اصل رازداری، با بررسی پرونده‌های جامعه‌ی پژوهش و با استفاده از چک لیست جمع‌آوری شد.

گزارش‌های بین‌المللی نشان داده‌اند که میزان شکایات‌ها، سیر صعودی داشته است. به علاوه، نقش خطاهای پزشکی به عنوان یکی از مشکلات بالقوه در سلامت عمومی مطرح است؛ چرا که بسیاری از این خطاها، باعث آسیب به بیمار و افزایش هزینه‌های سلامت می‌گردند (۲-۳).

یکی از موضوعات پزشکی که در سال‌های اخیر رو به گسترش است، موضوع مربوط به پوست و زیبایی می‌باشد. افزایش رقابت میان بعضی متخصصان پوست و سایر افرادی که در امور زیبایی فعالیت دارند، باعث ایجاد رابطه‌ای تجاری میان بعضی پزشکان و مراکز زیبایی و در نتیجه، بی‌اعتمادی بیمار نسبت به پزشک می‌شود (۴-۶). در مطالعه‌ای مشخص شد که ۹۵/۱ درصد شکایات، از مراکز درمانی خصوصی بودند (۷).

از جمله مسایلی که برای پزشکان در طول دوران طبابت ممکن است رخ بدهد، ادعای قصور پزشکی از طرف بیماران است. به عبارتی، قصور یعنی انجام یا ترک عملی که نتیجه‌ی بالقوه‌ی منفی برای بیمار داشته باشد. طبق ماده‌ی ۳۳۶ قانون مجازات اسلامی، قصور به ۴ دسته‌ی بی‌احتیاطی (عملی که از نظر علمی نباید انجام می‌شد، اما انجام گرفته است)، بی‌مبالاتی (ترک عملی که از نظر علمی انتظار انجام آن از پزشک می‌رود، اما صورت نگرفته است)، عدم تجربه (عدم مهارت علمی) و عدم رعایت نظامات دولتی (عدم توجه به بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط) تقسیم‌بندی می‌شود.

مجازات قصور پزشکی که موجب آسیب و زیان به بیمار شده باشد، به صورت دیه یا ارش در نظر گرفته شده است (۸-۱۱). در مطالعه‌ی معین و

سطح تحصیلات نیز دیپلم (۳۹/۲ درصد) بود. توزیع فراوانی علت مراجعه به پزشک، نوع آسیب‌های وارده و علل شکایت در شاکیان پرونده‌های پوست و زیبایی در جداول ۱، ۲ و ۳ آمده است. در پرونده‌های مربوط، محل مورد مراجعه‌ی بیماران در ۹/۸ درصد مطب خصوصی، ۳۵/۳ درصد بیمارستان دولتی، ۲۵/۵ درصد بیمارستان خصوصی، ۷/۸ درصد درمانگاه دولتی و ۲۱/۶ درصد دی کلینیک بود.

جدول ۱. توزیع فراوانی علت مراجعه به پزشک در شاکیان پرونده‌های پوست و زیبایی

علت مراجعه	شاکیان تعداد (درصد)
ابدومینوپلاستی	۱۴ (۲۷/۵)
بلفاروپلاستی	۴ (۷/۸)
رینوپلاستی	۲ (۱/۶)
پیلینگ	۱ (۲/۰)
ماموپلاستی	۵ (۹/۸)
واژینوپلاستی	۳ (۵/۹)
آلویسی	۱ (۲/۰)

جدول ۲. توزیع فراوانی نسبی و مطلق نوع آسیب‌های وارده در شاکیان پرونده‌های پوست و زیبایی

نوع آسیب‌های وارده	شاکیان تعداد (درصد)
اسکار	۱۸ (۳۵/۳)
تیرگی پوست	۶ (۱۱/۸)
آتروفی پوست	۹ (۱۷/۶)
عفونت	۲ (۳/۹)
مشکل بویایی	۱۰ (۱۹/۶)
مرگ	۲ (۳/۹)

پزشکان مربوط به پرونده‌های شاکیان پوست و زیبایی مراجعه کننده به پزشکی قانونی استان اصفهان، ۸۸/۲ درصد مرد و ۱۱/۸ درصد زن بودند. همچنین میانگین سنی پزشکان به تفکیک جنسیت، عبارت از مردان

در ابتدا از پرونده‌های مورد بررسی، اطلاعات دموگرافیک شاکیان و همچنین اقدامات صورت گرفته توسط پزشک، علت شکایت، نوع تخصص پزشک، میزان سابقه‌ی پزشک، سن و جنس پزشک، نوع مرکز درمانی، فراوانی قصور و برائت، نوع قصور و میزان ارش تعیین شده در پرونده‌ها استخراج و در چک لیست طراحی شده، ثبت گردید.

معیارهای ورود به مطالعه شامل شکایت مربوط به درمانگاه‌های پوست و زیبایی، عدم وجود منع قانونی برای بررسی پرونده و وجود اطلاعات کافی در پرونده بود.

کلیدی داده‌ها پس از جمع‌آوری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه‌ی ۲۲ (version 22, SPSS Inc., Chicago, IL) تجزیه و تحلیل شدند. برای متغیرهای کمی میانگین و انحراف معیار و برای متغیرهای کیفی فراوانی مطلق و نسبی محاسبه شد. همچنین، جهت بررسی ارتباط آماری متغیرها از آزمون χ^2 استفاده شد.

یافته‌ها

این مطالعه ۵۱ پرونده‌ی قصور پزشکی در زمینه‌ی پوست را مورد بررسی قرار داد. در این مطالعه، از نظر جنسیت در شاکیان استان اصفهان ۳۵/۳ درصد مذکر و ۶۴/۷ درصد مؤنث بودند. میانگین سنی مردان $30/60 \pm 13/43$ سال و میانگین سنی زنان $41/00 \pm 12/70$ سال بود و میانگین سن کل افراد شاکی، $35/80 \pm 6/57$ سال بود. ۴۳/۱ درصد افراد شاکی مجرد و ۵۶/۹ درصد متأهل بودند.

بیشترین فراوانی مشاغل شاکیان پوست و زیبایی، خانه‌داری (۴۳/۱ درصد) بود و بیشترین فراوانی

همچنین، دیهی تعیین شده در ۵۵/۶ درصد پرونده‌ها کمتر از ۲۵ درصد، در ۲۲/۲ درصد پرونده‌ها ۲۵-۵۰ درصد و در ۲۲/۲ درصد پرونده‌ها بیش از ۵۰ درصد تعیین شده بود.

بر اساس آزمون آماری χ^2 ، ارتباط آماری معنی‌داری بین رأی صادره با نوع مدرک تحصیلی پزشکان استان اصفهان مشاهده نشد ($P > 0/05$) (جدول ۷).

جدول ۵. توزیع فراوانی نسبی و مطلق نوع تخصص پزشکان

متخصص مورد مطالعه

نوع تخصص پزشکان	پزشکان تعداد (درصد)
متخصص پوست	-
جراحی پلاستیک	۲۶ (۵۹/۱)
زنان و زایمان	۳ (۶/۸)
جراح عمومی	۱۳ (۲۹/۵)
گوش و حلق و بینی	۲ (۴/۵)

جدول ۶. توزیع فراوانی نسبی و مطلق نوع قصور در پزشکان

متخصص مورد مطالعه

نوع قصور	پزشکان تعداد (درصد)
بی‌احتیاطی	۳ (۱۶/۷)
عدم مهارت	۱۳ (۷۲/۲)
عدم رعایت نظامات دولتی	-
بی‌مبالاتی	۲ (۱۱/۱)

بحث

از حقوق بیمار این است که وقتی خود را در اختیار پزشک قرار می‌دهد، انتظار درمانی طبق استاندارد را داشته باشد. پزشک موظف است طبق قوانین پزشکی به همه‌ی امور مربوط به بیمار شامل معاینه‌ی دقیق و تشخیص به موقع و درمان‌های صحیح و پیگیری و مشاوره و راهنمایی‌های لازم اقدام کند و اگر به این

۱۳/۴۳ ± ۵۲/۹ سال و زنان ۷/۳۳ ± ۴۷/۸ سال بود.

بیشترین فراوانی شکایت بیماران از پزشکان در مورد پزشکان متخصص (۶۲/۷ درصد) بود. در بررسی پرونده‌های شاکیان پوست و زیبایی، بیشترین شکایت از متخصصان جراحی پلاستیک (۵۹/۱ درصد) و همچنین جراحان عمومی (۲۹/۵ درصد) بود (جدول ۴ و ۵).

جدول ۳. توزیع فراوانی نسبی و مطلق علل شکایت شاکیان

پرونده‌های پوست و زیبایی

علل شکایت	شاکیان تعداد (درصد)
اشتباه درمانی	۵ (۹/۸)
عدم اخذ رضایت	۱۰ (۱۹/۶)
عدم آگاهی از نتیجه‌ی درمانی	-
عدم اطلاع کافی از عوارض احتمالی	۲ (۳/۹)
مسائل مالی	-
عدم رضایت از نتیجه‌ی درمان	-
عدم تبحر	۳۲ (۶۲/۷)
بی‌توجهی	-
برخورد نامناسب	۲ (۳/۹)

جدول ۴. توزیع فراوانی نسبی و مطلق مدرک تحصیلی پزشکان

مورد مطالعه

مدرک تحصیلی	پزشکان تعداد (درصد)
پزشک عمومی	۷ (۱۳/۷)
متخصص	۳۲ (۶۲/۷)
فوق تخصص	۱۲ (۲۳/۵)

در پرونده‌های بیماران شاکی در پزشکی قانونی استان اصفهان، رأی صادره برای پزشکان در ۴۱/۹ درصد قصور، ۵۵/۸ درصد براءت و ۲/۳ درصد مختومه بدون رأی بوده است.

توزیع فراوانی نسبی و مطلق نوع قصور در پزشکان متخصص مورد مطالعه در جدول ۶ آمده است.

جدول ۷. توزیع فراوانی نسبی و مطلق رأی صادره بر اساس مدرک تحصیلی پزشکان مورد مطالعه

مقدار P	رأی صادره			مدرک تحصیلی
	مختومه بدون رأی تعداد (درصد)	برائت تعداد (درصد)	قصور تعداد (درصد)	
۰/۹۳۳	۰ (۰)	۲ (۵۰/۰)	۲ (۵۰/۰)	پزشک عمومی
	۱ (۳/۰)	۱۷ (۵۱/۵)	۱۵ (۴۵/۵)	پزشک متخصص
۳۷	۱	۱۹	۱۷	کل

کاشت مو و ناخن بوده است که عوارض پس از عمل به میزان ۸۹ درصد، شایع‌ترین علت شکایت بیماران بوده است (۱۵). در پرونده‌های مورد بررسی، بیشترین عارضه‌ی ایجاد شده بر اساس فرایندهای درمانی انجام شده در بیماران، اسکار بود. در بیماران شاکی مراجعه کننده به پزشکی قانونی استان اصفهان، بیشترین علت شکایت مربوط به عدم تبحر پزشک بود.

از نظر جنسیت پزشکان، به طور کلی بیشترین شکایات از پزشکان مرد بود. در مطالعه‌ی معین و همکاران نشان داده شد که در بررسی شکایت‌های مربوط به پوست و زیبایی در اداره‌ی کل پزشکی قانونی استان تهران در سال‌های ۸۹-۱۳۸۱، ۵۳/۷ درصد پزشکان مورد شکایت، متخصص پوست و ۴۱/۵ درصد پزشکان عمومی بودند (۷)، اما بر اساس یافته‌های مطالعه‌ی حاضر، بیشترین شکایت از پزشکان متخصص جراح پلاستیک بود.

در این مطالعه، ارتباط معنی‌داری بین جنس، سن و مدرک تحصیلی پزشک و رأی صادره یافت نشد. در مطالعه‌ی بررسی قصور پزشکی در سال‌های ۲۰۰۱-۱۹۸۶ در زمینه‌ی سرطان پوست در آمریکا، در مجموع در ۶۵ درصد موارد، حکم برائت صادر شده است (۱۶). بر اساس یافته‌ها، بیشترین رأی صادره در خصوص پزشکان ۵۵/۸ درصد برائت بوده است.

وظیفه عمل نشود، قصور پزشکی محسوب می‌شود (۱۳-۱۲، ۹-۸). مطالعات نشان می‌دهند که انتظار بیماران از پزشک خود، بر اساس سن، جنس و میزان تحصیلات بیمار و نیز بر اساس نوع بیماری زمینه‌ای وی، تفاوت خواهد داشت (۱۴).

بر اساس یافته‌های این مطالعه، بیشترین شاکیان پرونده‌های پوست و زیبایی بررسی شده در پزشکی قانونی استان اصفهان، مربوط به زنان بوده است. میانگین سنی در شاکیان مؤنث بالاتر و در مردان پایین‌تر بوده است. شاکیان متأهل فراوانی بیشتری داشته‌اند. بر اساس یافته‌های این مطالعه، بیشترین فراوانی شاکیان پوست و زیبایی از نظر وضعیت مشاغل، خانه‌دار (۴۳/۱ درصد) بودند. به طور کلی، بیشترین فراوانی سطح تحصیلات در شاکیان نیز دیپلم (۳۹/۲ درصد) بود.

در بررسی پرونده‌های مربوط به شاکیان پوست و زیبایی در پزشکی قانونی، بیشترین علت مراجعه به پزشک که منجر به ایجاد عوارض شده بود، مربوط به ابدومینوپلاستی بود. در استان اصفهان، بیشترین شاکیان مربوط به بیمارستان دولتی (۳۵/۳ درصد) بودند.

در مطالعه‌ی Daniel و همکاران در کشور ایتالیا، از مجموع ۱۴۵۶ مورد شکایات ارجاع شده به مراکز پزشکی قانونی، ۸۹ مورد (۶/۱ درصد) در زمینه‌ی

بر اساس تخصص لازم‌ه‌ی افراد و عدم دخالت در سایر رشته‌های غیر مرتبط با تخصص پزشک
 - ترویج اصول اخلاق پزشکی و منشور حقوق بیماران به پزشکان و مراکز درمانی
 - ایجاد ارتباط مناسب بین پزشک و ارایه دهندگان خدمات با بیمار و همراهان او
 - اخذ رضایت آگاهانه از بیمار همراه با توضیح کافی در مورد درمان و عوارض احتمالی آن و پاسخ با سؤالات بیمار
 - رعایت قوانین مجاز کشوری در تنظیم رابطه‌ی مالی بین پزشک و بیمار.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله مراتب سپاس و قدردانی خود را از همکاری و کمک‌های سازمان پزشکی قانونی کشور، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی کشور و اداره‌ی کل پزشکی قانونی استان اصفهان در فعالیت‌های پژوهشی این مطالعه اعلام می‌دارد. این مقاله، حاصل پایان‌نامه‌ی دوره‌ی دکترای حرفه‌ای می‌باشد.

در مطالعه‌ی صدر و همکاران در مورد قصور پزشکان عمومی، مشاهده شد که ۶۰ درصد موارد از قصور پزشکان، عدم مهارت و ۲۶/۷ درصد موارد، بی‌مبالاتی بوده است (۱۳). این یافته، با یافته‌های مطالعه‌ی حاضر همخوانی داشت؛ یعنی بیشترین فراوانی قصور صورت گرفته توسط پزشکان، عدم مهارت بوده است.

مسائل مربوط به پوست و زیبایی و موضوعات اخلاقی و قانونی مربوط به سلول‌های بنیادی در زمینه‌ی پوست از جمله سوختگی، زخم پای دیابتی، رفع چروک‌ها (۱۷-۲۰) و... همیشه از مهم‌ترین مسایل روز بوده است (۲۱). در این مطالعه به طور کلی، می‌توان گفت بیشترین قصور مربوط به پزشکان متخصص بود، اما شکایتی از متخصصین پوست وجود نداشت و این شکایات، به طور عمده از متخصصین رشته‌های دیگر در رابطه با زیبایی وجود داشت. با این توضیحات، موارد زیر پیشنهاد می‌گردد:
 - اطمینان یافتن از انجام مراحل تشخیصی و درمانی

References

1. Bastani M, Hejazi A, Zarenejad M, Shahriari Sh, Sahmeddini MA. Malpractice cases of anesthesiology leading to death or impairment referring to Shiraz forensic medicine commissions during 2006-2011. Razi j Med Sci 2014; 21(122): 61-7. [In Persian].
2. Haghshenas MR, Vahidshahi K, Amiri A, Rezaee M, Rahmani N, Pourhossen M, et al. Study the frequency of malpractice lawsuits referred to forensic medicine department and medical council, Sari, 2006-2011. J Mazandaran Univ Med Sci 2012; 21(86): 253-60. [In Persian].
3. Beckmann LA. The influence of the current medicolegal climate on New South Wales anaesthetic practice. Anaesth Intensive Care 2005; 33(6): 762-7.
4. Goldberg DJ. Legal issues in laser operation. Clin Dermatol 2006; 24(1): 56-9.
5. Gibofsky A. An analysis of recent antitrust issues affecting specialty practice: is dermatology immune? Semin Cutan Med Surg 2005; 24(3): 137-43.
6. Goldberg DJ. Medicolegal issues for the dermatologist. Semin Cutan Med Surg 2000; 19(3): 181-8.
7. Moin A, Ostad Ali Makhmalbaf M, Davati A. Study of medical malpractice complaints in the field of dermatology and cosmetic, in the coroner's office of Forensic Medicine, province of Tehran, during 2002 to 2010. Dermatol Cosmet 2011; 2(1): 17-29. [In Persian].
8. Diebaee A. Abstract of legal medicine. Ahvaz,

- Iran: Ahvaz Medical University; 2002. p. 18-71. [In Persian].
9. Ghazaei S. Forensic medicine. Tehran, Iran: Tehran University of Medical Sciences; 1989. p. 19-33. [In Persian].
 10. Goodarzi F, Kiani M. Forensic medicine for the students of law. 4th ed. Tehran, Iran: Samt Publications; 2007. p. 23-6. [In Persian].
 11. Penson RT, Svendsen SS, Chabner BA, Lynch TJ, Jr., Levinson W. Medical mistakes: a workshop on personal perspectives. *Oncologist* 2001; 6(1): 92-9.
 12. Daneshparvar H. How do we reduce medical malpractice complaints? *Iran J Dermatol* 2005; 8: 437-40. [In Persian].
 13. Sadr S, Ghadyani M, Bagherzadeh A. Assessment of records of complaints from medical malpractice, in the field of orthopedic in the coroner's Office of Forensic Medicine, province of Tehran, during 1988 to 2003. *Sci J Forensic Med* 2007; 13(2): 78-86. [In Persian].
 14. Prakash B. Patient satisfaction. *J Cutan Aesthet Surg* 2010; 3(3): 151-5.
 15. Daniel CR, III, Piraccini BM, Tosti A. The nail and hair in forensic science. *J Am Acad Dermatol* 2004; 50(2): 258-61.
 16. Lydiatt DD. Medical malpractice and cancer of the skin. *Am J Surg* 2004; 187(6): 688-94.
 17. Nilforoushzadeh MA, Jaffary F, Siavash M, Heidari A, Ansari N, Siadat AH. Treatment of recalcitrant diabetic ulcers with trichloroacetic acid and fibroblasts. *J Skin Stem Cell* 2014; 1(2): e23312.
 18. Nilforoushzadeh MA, Nasr Esfahani MH, Fesharaki MA, Siadat AH, HaftBaradaran E. Treatment of recalcitrant electrical burn ulcer with application of topical trichloroacetic acid and autologous cultured fibroblast. *Cell and Tissue Transplantation and Therapy* 2010; 3(1): 1-4.
 19. Nilforoushzadeh MA, Siadat AH, Arianrad M, Moulavi F, Baradaran EH, Esfahani MH. Soft tissue augmentation by autologous cultured fibroblasts transplantation for treatment of wrinkles and scars: a case series of 20 patients. *J Res Med Sci* 2010; 15(3): 167-71.
 20. Nilforoushzadeh MA, Esfahani MH, Fesharaki MA, Siadat AH, Ansari N, Baradaran EH. Treatment of atrophic cutaneous leishmaniasis scar using autologous fibroblasts and keratinocytes (a case report and literature review). *J Res Med Sci* 2010; 15(2): 125-6.
 21. Heidari A, Nilforoushzadeh MA, Raeisi AR, Saghaeiannejad S, Siadat AH. Ethical and legal issues of skin stem cells research: information confidentiality, accessibility and informed consent. *Journal of Cell and Tissue Research* 2011; 11(1): 2697-701.

The Causes of Complaints Related to Skin and Cosmetics in General Offices of Legal Medicine in Isfahan Province, Iran, during 2002-2013

Mohammad Ali Nilforoushzadeh MD¹, Mohsen Rahmanian², Fardin Mardani MD³,
Asieh Heidari MSc⁴

Original Article

Abstract

Background: Medical errors almost have been the most common causes of proceedings against physicians, and a significant amount of complaints is related to inevitable issues. This study aimed to investigate the causes of complaints related to skin and cosmetics to give over preventive solutions.

Methods: In this descriptive study, the medical malpractice cases related to skin and cosmetics were studied in general offices of legal medicine of Isfahan Province, Iran, during 2002-2013. As the instrument was a checklist, the formal validity was approved by the relevant experts. Mean and standard deviation for quantitative variables and frequency for qualitative variables were calculated using SPSS software. The chi-square test was used to evaluate the correlation of variables.

Findings: Most of the complaints were from specialists (62.7%). The issued votes included 41.9% failure, 55.8% acquittal and 2.3% were closed with no vote. The blood money was less than 25% in 55.6% of cases, 25-50% in 22.2% of cases and more than 50% in the 22.2% of cases. The chi-square test showed no significant relationship between the issued judgments and physicians' educational certifications ($P > 0.05$).

Conclusion: In general, we can say that the medical malpractices were related to specialists and the complaints mainly were from specialists in other fields. For this reason, making sure that the diagnosis is based on appropriate expertise and avoiding the interference in other fields are recommended.

Keywords: Complaint, Skin, Cosmetic, General office of legal medicine, Iran

Citation: Nilforoushzadeh MA, Rahmanian M, Mardani F, Heidari A. **The Causes of Complaints Related to Skin and Cosmetics in General Offices of Legal Medicine in Isfahan Province, Iran, during 2002-2013.** J Isfahan Med Sch 2015; 33(340): 1011-8

1- Associate Professor, Skin and Stem Cell Research Center, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2- Student of Medicine, Islamic Azad University, Najafabad Branch AND Skin Diseases and Leishmaniasis Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

3- Legal Medicine Research Center, Tehran, Iran

4- Skin Diseases and Leishmaniasis Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Asieh Heidari MSc, Email: ac.heidari@yahoo.com